UNIT-I

1. సమాజంలో మానవ సంబంధాలు అధ్యయనం చేసే బోధన విషయమే సాంఘిక అధ్యయనాలు.

2. సాంఘిక అధ్యయనాలు వ్యక్తికి - వ్యక్తికి వ్యక్తికి - సమాజమునకు సమాజమునకు - సమాజమునకు మధ్య సంబంధాలు తెలియజేయును

3. మానవుడు సమాజంలో ఎదురయ్యే సమస్యలకు తగిన పరిష్కారం కనుగొనుటకు పాఠశాల ప్రణాళికలో సాంఘిక అధ్యయనాల అవసరమును వ్యావహారిక సత్తావాదము వివరించినది.

4. వ్యావహారిక సత్తావాదమునకు మూలపురుషుడు జాన్ డ్యూయి. ఇతడు తరగతి గదిని లఘురూప విశ్వంగా అభివర్ణించెను.

5. వ్యావహారిక సత్తావాదము వికాసం పొందిన తరువాత సమైక్యరాష్ట్రంలో అమెరికాలోని పాఠశాలల్లో 1916లో సాంఘిక అధ్యయనాలు ప్రవేశపెట్టారు.

6. మహాత్మాగాంధీ ప్రతిపాదించిన బేసిక్ విద్యా విధానంలో (1937) సాంఘిక అధ్యయనాల ఆవశ్యకత చర్చించారు.

7. భారతదేశములో 1952లో సాంఘిక అధ్యయనాలను విద్యా ప్రణాళికలో ముఖ్యమైన భాగంగా ప్రవేశపెట్టారు.

8. సెకండరీ విద్యా కమీషన్ (మొదలియార్ కమీషన్) సూచనలు ఆధారంగా భారతదేశంలో సాంఘిక అధ్యయనం పాఠశాల స్థాయిలో నిర్బంధ విషయంగా బోధించడము జరుగుచున్నది. 1952కు ముందు సాంఘిక శాస్త్ర బోధన ఒక చరిత్ర, భూగోళిక శాస్త్రము లకే పరిమితమై ఉండేది.

సాంఘిక అధ్యయనం పాఠశాల విద్యార్థులు తమ జీవితంలో ఎదుర్కొనే వివిధ సమస్యలకు పరిష్కారం సూచిస్తుందని మొదలియార్ నివేదిక ఉద్ఘాటించింది.

మొదలియార్ కమీషన్ సాంఘిక శాస్త్ర బోధన 8వ తరగతి వరకు తప్పనిసరిగా నిర్వహించాలని సలహా ఇచ్చింది.

1964-66 కొఠారి కమీషన్ (భారతీయ విద్యా కమీషన్)

1) సాంఘిక అధ్యయన బోధనను పరోక్ష విషయంగా మార్చాలి

9. సాంఘిక శాస్త్రములో ప్రస్తుతాంశములు (current events) ఉపయోగించుటలో ముఖ్య ఉద్దేశ్యము నూతన పోకడలను తెలియజేయుట

10. 1952కు ముందు సాంఘిక శాస్త్రము చరిత్ర, భూగోళ శాస్త్రము లకే పరిమితమై ఉండేది.

11. సాంఘిక అధ్యయనం అనేది సామాజిక శాస్త్రముల అధ్యయనం

12. సాంఘిక శాస్త్రమును సమైక్య రీతిలో బోధించుట వల్ల ఒక విషయంతో ఇతర విషయాలకు గల సంబంధాలను అర్థం చేసుకుంటారు.

13. సాంఘిక అధ్యయనాల ముఖ్య ఉద్దేశ్యము బాల బాలికలను ఉత్తమ పౌరులుగా తీర్చిదిద్దుట

14. సాంఘిక శాస్త్రములో దగ్గర నుండి దూరం అనే సూత్రము (కుటుంబము - సమాజం - రాష్ట్రము - దేశము) ప్రాథమిక విద్యాస్థాయికి సంబంధించినది

15. సాంఘిక శాస్త్రములోని వివిధ అంశములను ప్రాథమిక విద్యాస్థాయిలో ______ పేరుతో బోధిస్తున్నారు (పరిసరాల విజ్ఞానం)

16. ప్రపంచమంతా విశాలమైన భూమిపై మానవ చరిత్ర అంతటిని దర్శింపజేసేది సాంఘిక అధ్యయనాల పరిధి.

17. సాంఘిక అధ్యయనం అనేది.

A) మానవుని నిజ జీవితమునకు సంబంధించినది

B) మానవ సంబంధ విషయాల సమన్వయం

C) ఆచరణ యోగ్యమైన జ్ఞానమును ఇస్తుంది.

18. వివిధ సామాజిక శాస్త్రముల సమ్మేళనం సాంఘిక అధ్యయనాలు

19. సాంఘిక అధ్యయనాలు విద్యార్థులలో సామాజిక అనుభవాలు, సామాజిక వైఖరులు, సామాజిక జ్ఞానం, సామాజిక ప్రమాణాలు, సామాజిక సమస్యలు మరియు సామాజిక పరిణామములు మొ॥ వానిని విద్యార్థులలో పెంపొందించును.

20. సాంఘిక అధ్యయనం అనగా సమాజ అధ్యయనం మరియు మానవ సంబంధాలను అధ్యయనం చేసే శాస్త్రము. అనగా భౌతిక, భౌగోళిక మరియు సాంఘిక పరిసరాలతో వ్యక్తికి గల సంబంధము ను వివరిస్తుంది.

21. విద్యార్థులకు ప్రస్తుత ప్రజాస్వామ్య విధానమునకు అనువైన లక్ష్యాలను పెంపొందించుటకు తగిన జ్ఞానమును సాంఘిక అధ్యయనాలు అందచేస్తాయి.

22. సాంఘిక అధ్యయనం వ్యక్తులకు, వ్యక్తులకు వ్యక్తులకు, పరిసరాలకు మధ్య ఉండే సంబంధాలు తెలియచేస్తాయి. అందువల్ల మానవ అధ్యయన శాస్త్రం అంటారు.

23. సాంఘిక అధ్యయనం మానవుల నిజజీవితానికి సంబంధించినది కాబట్టి ఉపాధ్యాయుడు వాస్తవమైన ఉదాహరణలివ్వవచ్చు.

24. సాంఘిక అధ్యయనంలో చెప్పవలసిన విషయాలు, కార్యకలాపాలు, శైలులు మొదలగు వాటికి అంతం లేదు. అందువల్ల ఇది విషయజ్ఞానాన్ని కలిగి ఉండి సమగ్రంగా ఉంటుంది.

25. సాంఘిక శాస్త్రము ప్రాథమిక స్థాయిలో దగ్గర నుండి దూరం అనే సూత్రము ఆధారంగా అనగా కుటుంబం - గ్రామము - పట్టణము అనే క్రమంలో బోధించబడుతుంది. మాధ్యమిక స్థాయిలో రాష్ట్రం - కేంద్రం - ప్రపంచము అనే క్రమంలో బోధించబడును.

26. <u>చరిత్ర బోధించే అంశాలు:</u>

1. అనాదిగా రాజకీయ, చారిత్రిక, ఆర్థిక, మత సాంస్కృతిక కళల, సారస్వత రంగాలలో మానవ కృషిని వివరిస్తుంది.
2. ఆధునిక సమాజంలో నూతన సమస్యలను పరిష్కరించుటకు చారిత్రక జ్ఞానం ఉపయోగపడుతుంది.
3. ప్రాచీన కాలము నుండి మానవుల ఆచార వ్యవహారాలలో మార్పులు తెలియచేయును
4. బాలబాలికలు ఆధునిక ప్రపంచములో ఎలా మసులుతారో చరిత్ర తెలుపుతుంది.

5. గడిచిన కాలమునకు జరుగుతున్న కాలమునకు మధ్యవచ్చిన మార్పుల సమాహారమే చరిత్ర

6. నేటి సాంఘిక సమస్యలను అర్థం చేసుకొవడానికి తద్వారా సమాజంలో తమస్థానమును తెలుసుకొని తమ బాధ్యతను నిర్ణయించుకొవడానికి చరిత్ర ఉపకరిస్తుంది.

భూగోళ శాస్త్రము:

1. ప్రపంచములోని భౌతిక, సాంస్కృతిక అంశాలు ఏవిధంగా విస్తరించి ఉన్నాయో భూగోళ శాస్త్రము వివరించును
2. భూగోళ శాస్త్రము ప్రకృతి, పరిసరాలు, సాంఘిక, ఆర్థిక పరిస్థితుల మధ్యగల సంబంధము తెలుపుతుంది.
3. ఒక దేశ ఉనికి, స్థితిగతులు ప్రదేశ సాంఘిక జీవనమును ప్రభావితం చేస్తాయి.
4. భూగోళ శాస్త్రమును ఒక పురాతన శాస్త్రముగా పేర్కొనవచ్చు.

పౌరనీతి శాస్త్రము:

1. బాలబాలికలను ఉత్తమ పౌరులుగా తయారు చేయుడం
2. విద్యార్థులలో ఉన్నతమైన విలువలను పెంపొందించుట
3. విద్యార్థులు ప్రజాస్వామ్య ఆశయాలు వైఖరులు అలవర్చుకొనుట
4. బాలబాలికలు తమకు సంబంధించిన జీవితంలో స్వతంత్ర ఆలోచనలు, నిష్పాక్షిక నిర్ణయాలు, తీసుకొనుటలో ప్రోత్సహించుట
5. ఏ విషయంలోనైనా నిర్ణయానికి ముందు సంపూర్ణ పరిజ్ఞానము అవగాహన, అభిప్రాయాలను అంతర్గతంగా వ్యవహరించుట

అర్థ శాస్త్రము:

1. మానవ ఆర్థిక కార్యకలాపాలు, వృత్తులు, ఆదాయాలు, జీవన ప్రమాణస్థాయి, దేశ ఆర్థిక పరిస్థితి మొ॥ విషయాలు విద్యార్థులలో భావి జీవనమునకు ఉపయుక్తమగుట

2. మానవుల అపరిమిత కోర్కెలను పరిమిత వనరులతో ఏ విధంగా తీర్చుకోవాలో తగిన జ్ఞానమును అర్థశాస్త్రము అందించును.

3. మానవుని అవసరాలు, కోర్కెలను సంతృప్తి పరచడానికి అతడు చేసే ప్రయత్నాలను వివరించేది అర్థశాస్త్రము

27. 1986లో జాతీయ విద్యావిధానము ప్రతిపాదించిన విద్యాప్రణాళిక 1-10 తరగతి వరకు యావత్ భారత దేశమునకు అనువైన విద్యాప్రణాళిక అమలుపరిచింది.

28. 1969లో సాంఘిక శాస్త్రము పట్ల ఉత్తమ అభిప్రాయం కలిగి 10వ తరగతి వరకు బోధనాంగముగా ప్రవేశపెట్టడానికి నిర్ణయించిన రాష్ట్రములు కేరళ, ఆంధ్రప్రదేశ్

29. చరిత్ర, పౌరశాస్త్రము, భూగోళ శాస్త్రములను సాంఘిక అధ్యయనాలు అనే పేరుతో బోధన కొనసాగించిన రాష్ట్రము మధ్యప్రదేశ్

30. అర్థశాస్త్రమును 1977లో సాంఘిక అధ్యయనంలో భాగంగా చేర్చుమని సూచించిన కమిటీ ఈశ్వరభాయ్ పటేల్ కమిటీ

<u>నిర్వచనములు :</u>

1. సాంఘిక అధ్యయనము అనగా చారిత్రక, భౌగోళిక, సాంఘిక విషయాల అంతర సంబంధాల అధ్యయనం
 — జేమ్స్ హెమింగ్స్

2. బోధించడం కోసం ఎంపిక చేసిన వివిధ సామాజిక అధ్యయనాల భాగమే సాంఘిక అధ్యయనం — వెస్లీ

3. ఒక నిర్ణీత స్థలంలో, ఒక నిర్ణీత కాలములో మానవుని జీవితమే సాంఘిక అధ్యయనం -
 — విక్టోరియా స్కూల్ బోర్డుకు సంబంధించిన సాంఘిక అధ్యయన కమిటీ

4. సాంఘిక అధ్యయన ప్రధాన ధ్యేయం విద్యా ప్రధానలక్ష్యం ప్రజాస్వామ్య పౌరసత్వమును అభివృద్ధి చేయుట

— మైఖేలిస్

5. మానవుల కార్యకలాపములలో సామాజిక, సాంస్కృతిక విషయములను చర్చించేది సామాజిక అధ్యయనము.

లేదా

సమాజీవనం, విశ్వమానవ సౌభ్రాతృత్వమును పెంపొందించగల విజ్ఞానం, నైపుణ్యం కలిగించేది సాంఘిక అధ్యయనం

— న్యూ ఎన్సైక్లోపీడియా బ్రిటానికా

సాంఘిక అధ్యయనాలు	సామాజిక శాస్త్రములు
1. పాఠశాల బాలబాలికలకు నిర్దేశించబడినది.	1. కళాశాల స్థాయిలో వయోజనులకు నిర్దేశించబడినది.
2. ఆచరణ యోగ్యమైనది	2. సిద్ధాంతపరమైనది.
3. మానవ సంబంధాలను సమన్వయంచేసి బోధిస్తుంది	3. మానవ సంబంధాలు విడివిడిగా చర్చిస్తాయి.
4. ముఖ్య ఉద్దేశ్యము పౌరులను ఉత్తమ పౌరులుగా తీర్చిదిద్దుట	4. పరిశోధనల ద్వారా నూతన జ్ఞాన అన్వేషణ చేయుట
5. జ్ఞానమునకు సంబంధించిన అఖండ అనుభవాలు కల్గిస్తుంది	కేవలం జ్ఞానమునకు ప్రాధాన్యత ఇస్తుంది.
6. వివిధ సామాజిక శాస్త్రములలోని సూత్రాలను సమసంబంధ ఆధారంగా బోధనము జరుగును	వాటిలోని విషయాంశాలను విజ్ఞాన శాస్త్రములు విడివిడిగా బోధనముల జరుగును.